

İŞBİLİR, ŞİRKETE İLĞİ DUYAN VE HİSSEDAR YANLISI

BAĞIMSIZ YÖNETİM KURULU ÜYELİĞİ

Prof. Dr. Çelik Kurtođlu
“iyi şirket” Danışmanlık A.Ş.

Ekonomik krizin sona erip ermediği, nasıl ve ne zaman sona ereceği, daha önemlisi nasıl tekrarlayacağı hep tartışılan konular. Fidelity International başkanı Anthony Bolton, 12 Ekim tarihli Financial Times gazetesinde yayınlanan yazısında yedi maddelik bir bankacılık planı öneriyor. Altıncı madde finans dünyasının herhalde en başarılı ve dürüst yatırımcısı Warren Buffet’in bağımsız yönetim kurulu üyelerinin nitelikleri üzerine söyledikleri üzerine.

Warren Buffet bağımsız yönetim kurulu üyesinin bağımsız olmasının yanında “işten anlar” (business savvy), yaptığı işle gerçekten ilgilenen ve hissedardan yana olmasının önemini vurguluyor. Burada “işten anlar” olmak demek ille de şirketin faaliyet alanı hakkında bilgili olmak değil, “iş bilir” olmak demek. Keza hissedar yanlısı olmak demek de yönetim hiyerarşisine karşı hissedardan yana olmak demek. Bu kapitalizmin geliştiği ülkelerde kolay anlaşılabilir bir durum.

Ülkemizde bağımsız yönetici nedense şirket patronunun kendisine hasım gördüğü kişi, çünkü patron hem çoğunluk hisselerini elinde tutuyor, hem de yöneticilik gücünü, yöneticilik vasfının kendisine farklı bir sorumluluk yüklediğini ya görmüyor, ya da görmek istemiyor. Aslında Warren Buffet’in üzerinde durduğu bağımsız olma vasfı burada daha da önemli. Patronun yönettiği şirketlerde “otokontrol” büyük tehlikelerin önemli önleyicisi.

Warren Buffet devam ederek kendisinin 19 halka açık şirkette 250 civarında bağımsız yönetim kurulu üyesi ile birlikte çalıştığını, bunların birçoğunun bağımsızlık şartını karşıladığını, yani şirkette icra görevi bulunmadığını, ama diğer şartları karşılamadığını ekliyor. Warren Buffet bağımsız yönetim kurulu üyesinin şirkete katkısının asgaride kaldığını ve hatta bu kişilerin namuslu ve akıllı olmalarına ve tüm iyi niyetlerine karşın bu katkının menfi dahi olabildiğini söylüyor.

Warren Buffet’a göre bağımsız yönetim kurulu üyelerinin şirketle hisse opsiyonuna ek olarak gerçekten bir çıkarı olmalı. Yani şirket kötü yönetilirse onların da canı yanmalı. Warren Buffet diyor ki: “Düzenleyici kurullar bağımsız yönetim kurulu üyelerinin bağımsızlığı üzerinde çok durdu, ancak “iş bilir, şirkete ilgi duyan ve hissedar yanlısı” kişiler üzerinde yeterince odaklanılmadı”. Warren Buffet ekliyor: terbiyeli, diğer kişilerle iyi geçinmeye özen gösteren kişilerin bulunduğu bir yönetim kurulunda zor sorular sormak kolay değildir. Buna karşılık özellikle bankacılık sektöründe hüner zor soruları sorabilmektir. Bağımsız yönetim kurulu üyeleri seçilirlerken onların “uyumlu” olmalarına özen gösterilir, bu kişiler ise genellikle çetin konuların üstüne gitmek konusunda istekli değillerdir”.

